

С.Ю. Кулакова, к.е.н., ст. викладач,
В.Б. Серета, студент,
Н.Г. Єна, студент
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК СКЛАДОВА ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Необхідність провадження державою ефективної інвестиційної політики зумовлюється ускладненням соціально-інституційної структури суспільства та її винятковою роллю у забезпеченні нормального перебігу соціально-економічних процесів, яка пов'язується з тим, що державна інвестиційна політика виступає чинником цілеспрямованого проведення модернізації виробництва, забезпечуючи зростання ВВП і обсягів виробництва, фактором соціальної стабілізації, забезпечуючи зайнятість населення, чинником підтримки рівноважного стану національної економіки

Концепцією регулювання інвестиційної діяльності в умовах ринкової трансформації економіки як першочергових напрямів пріоритетного інвестування для України передбачено [1]:

- розвиток паливно-енергетичного комплексу і впровадження енерго- та ресурсозберігаючих технологій;
- соціальну сферу, розширення і нарощування обсягів виробництва товарів широкого вжитку та послуг для населення, а також конкурентоспроможної продукції, що поставляється на експорт;
- розвиток агропромислового комплексу;
- прискорення розвитку медичної та мікробіологічної промисловості;

Динаміка інвестицій в основний капітал за видами виробництва паливно-енергетичних ресурсів в Україні за 2010-2012 рр. наведено в таблиці 1 [2, с. 32; 3, с. 31].

Таким чином, аналіз таблиці 1 свідчить, що в Україні є виробничі потужності й резерви для того, щоб щорічно збільшувати виробництво паливно-енергетичних ресурсів, які вкрай необхідні. Так, у 2012 р. добування паливно-енергетичних корисних копалин збільшено майже у 1,5 рази порівняно з 2011 р. і 2,2 рази порівняно з 2010 р. Збільшено виробництво та розподілення електроенергії, газу та води у 2012 р. майже на 1,4 рази порівняно з 2011 р. і в 3,2 рази порівняно з 2010 р.

Україні притаманний енерговитратний характер економіки у зв'язку із споживання нафти у 2 рази більше ніж видобувається на території, газу теж споживається в 1,5 рази більше. Тому на основі вдосконалення структури використання паливно-енергетичних ресурсів, реструктуризації господарського комплексу, зниження нових технологій переробки нафти можуть значно збільшити виробництво бензину і супутніх видів продукції.

Таблиця 1

Динаміка інвестицій в основний капітал за видами виробництва паливно-енергетичних ресурсів в Україні за 2010-2012 рр.

(у фактичних цінах, млн. грн.)

Показники	2010 р.	2011 р.	2012 р.	Відхилення у % 2012 р. до:	
				2010 р.	2011 р.
Добування паливно-енергетичних корисних копалин	10501	15725	23287,4	221,8	148,1
Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	1857	1443	1214	65,4	84,1
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	8714	20404	28259,5	324,3	138,5

Розрахунки Європейської енергетичної комісії показують, що при ефективному використанні енергоресурсів Україна могла б удвічі збільшити свій національний продукт і водночас у 3-4 рази зменшити витрати на нафту та газ. Капіталовкладення у енергозберігаючі технології дають більший ефект, ніж у створення нових потужностей у паливно-енергетичному комплексі.

Високого розвитку в Україні набула електроенергетика. На території нашої країни розміщені великі атомні, теплові, гідроелектростанції, потужність яких з кожним роком зростає. Нарощування потужностей електростанцій відбулося за рахунок нових теплових, атомних і гідроелектростанцій. На них виробляється майже 1/3 електроенергії, більше половини якої споживається у промисловості. Однак Україна, маючи власні великі запаси уранових руд і цирконію, змушена завозити ядерне паливо з Росії. Назріла потреба налагодити його виробництво в Україні. Водночас слід зазначити, що подальший розвиток атомної енергетики стримується відсутністю надійних атомних реакторів, підприємств з виробництва ядерного палива, вичерпанням можливостей території країни для будівництва нових ядерних об'єктів, а також через велику соціальну напруженість, викликану катастрофою на Чорнобильській АЕС.

Давно відпрацювали свій ресурс агрегати середнього і низького тиску Криворізької, Кіровоградської, Північнодонецької, Львівської, Лисичанської, Дніпродзержинської, Сумської теплоелектростанцій, а також Київської та Харківської об'єднаних ТЕЦ.

Таким чином, на основі проведених досліджень можна зробити такі висновки:

- Україна належить до держав, недостатньо забезпечених власними енергоресурсами (за цим показником вона відстає від країн Західної Європи, в тому числі й таких як Німеччина і Франція);

- окремими видами палива Україна забезпечена лише на 20-30% і тільки вугіллям – на 100%;

- Україна має найбільш енергомістку економіку (енергомісткість національного доходу України у 4-6 разів вища ніж в Японії та країнах Західної Європи. Споживання умовного палива на душу населення у нас становить приблизно 6,5 т, тоді як у перелічених країнах тільки 4,2 - 5,5 т);

- основними видами енергоресурсів в Україні є кам'яне вугілля, нафта, газ, атомна і водна енергія;
- потреби в нафті за рахунок власних ресурсів задовольняються лише на 12,5 %. Імпорт нафти для задоволення потреб здійснювався в основному з Росії;
- у зв'язку з переводом на так звані «світові ціни» російської нафти і газу стала погіршуватися економічна ситуація в Україні (скорочується виробництво промислової і сільськогосподарської продукції, катастрофічне підвищується її собівартість, а Україна змушена платити Росії за енергоносії у 5-6 разів дорожче, ніж вони коштують на світовому ринку).

Література:

7. *Про Концепцію регулювання інвестиційної діяльності в умовах ринкової трансформації економіки [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 1 червня 1995 р. N384. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.*
8. *Статистичний бюлетень «Капітальні інвестиції в Україні за 2012 рік». – Державна служба статистики України. – К.: 2013. – 38 с.*
9. *Статистичний збірник «Капітальні інвестиції в Україні у 2007-2011 роках» – Державна служба статистики України. – К.: 2012. – 122 с.*

УДК 330.322.5

О.А. Полупанв. в.о. директора
Департаменту економічного розвитку
Полтавська обласна державна адміністрація

ВІДМІННОСТІ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНИХ ПРОЕКТІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ДЕРЖАВНОЇ ТА ПРИВАТНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Формування та реалізація стратегічних засад ефективного розвитку економіки України у напрямку енергозбереження і підвищення енергоефективності вітчизняних підприємств (організацій, установ), вимагає такої моделі, яка б забезпечила стрімку активізації інвестиційних процесів в усіх галузях економіки. Основою стрімкого розвитку інвестиційних процесів є забезпечення підвищення ефективності управління інвестиційними ресурсами, як на рівні підприємства, як і на рівні держави. В умовах обмеженості доступу підприємств до кредитних ресурсів, зменшення обсягів купівлі-продажу цінних паперів, скорочення цільових державних програм, питання підвищення ефективності формування та використання інвестиційних ресурсів є досить актуальним.

Реалізація шляхів активізації інвестиційної діяльності підприємства характеризується різноманітними змінами в структурі капіталу підприємства (організацій, установ); прирості основних і оборотних фондів підприємства; підвищення якості та конкурентоспроможності продукції (робіт, послуг), підприємства тощо. При цьому забезпечення функціонування таких процесів потребує значного обсягу інвестиційних ресурсів підприємства, що забезпечується формуванням оптимальних джерел надходження.